

Hayvancılığımıza Bakanlar Nereden Bakıyor ?

Doç. Dr. Zafer GÖNÜLALAN

Kayseri Bölgesi Veteriner Hekimleri

Odası Başkanı

“Günaydın! Sıcak hava ülkemizin önemli bir kesimini etkisi altına aldı. Milyonlarca aile şu anda piknik alanlarında, barbekülerinin başında hafta sonlarını geçiriyorlar. Bu gün sizinle tükettiğimiz gıdalarımızı nasıl olduğundan daha güvenli hale getirebileceğimiz konusunu konuşmak istiyorum. Dünyadaki en zengin gıda kaynaklarına sahip olan ülkemiz bu kaynaklarını 7 yıllık yönetimimiz sırasında dünyanın en güvenli kaynakları olma özelliğini de kazandı. Ulusal Kırmızı, Kanatlı Eti ve deniz ürünleri muayene sistemini son derece etkin bir hale getirdik. Güvenli olmayan ithal ürünlere karşı toplumumuzu koruyan yeni önlemleri uygulamaya koyduk. Gıda kaynaklı hastalıkların teşhisinde son derece karmaşık DNA tanımlamalı erken tanı sistemleri kurduk. Çiftlikten sofraya, gıda kaynaklarımızı güvenli hale getirmek amacıyla önemli gelişmeler sağladık. Ancak gıda tüketimine bağlı hastalıklara ilişkin salgın riski halen etkinliğini korumakta. Bir gerçek var ki milyonlarca Amerikan vatandaşı her yıl kontamine gıda tüketimine bağlı olarak hastalanmaktadır.” deniliyor ve devamında listeria, salmonella ve E.coli gıda zehirlenmelerinin önemini daha ayrıntılı olarak anlatıyor.

Bu konuşma, 6 Mayıs 2000 tarihinde Amerika Birleşik Devletleri Başkanı William J. Clinton tarafından bir radyoda yapılıyor.

Associated Press tarafından, 5 Şubat 2004 tarihinde A.B. Devletleri Başkanı Bush’un Kabineye bağlı 3 bakanlık (Tarım, Sağlık ve ulusal güvenlik) ile Çevre Koruma Ajansına ulusal gıda varlığının terörist saldırılardan korunması amacıyla yeni uygulama teknikleri geliştirmeleri konusunda talimat verdiği, haberi medyaya veriliyor. Arkasından, Birleşik Devletler Tarım Bakanlığı, Ulusal Güvenlik sorumlusu Jeremy Stump, Çiftlikten, Çatala gıda güvenliği “Bu tüm gıda sektörünü saran koruyucu bir kalkandır” açıklamasını yapıyor. Haberde çeşitli devlet görevlileri tarafından hızlı yayılan zoonoz özellik taşıyan bazı hayvan hastalıklarına karşı Ulusal Veteriner İlaç stoğunun oluşturulmasının zorunlu olduğu, B.S.E. halk arasındaki adı ile Deli inek hastalığının uzun inkübasyon periyodu dolayısı ile terörist saldırı amacına uygun olmadığı,

Ulusal hayvan tanımlama sisteminin kurulması amacı ile A.B.D. Tarım Bakanlığının çalışma yürüttüğü ve bu sistem sayesinde hasta hayvanların izlenmesinin mümkün olabileceği, açıklanan yeni gıda güvenliği stratejisi ile ilgili olarak Çevre Koruma Ajansının Merkezi Haberalma Teşkilatı (C.I.A.) ve diğer kurumlarla işbirliği içerisinde olacağına da vurgular yapıyor.

Bunları yazmamın sebebi, Tarım ve Köyşleri Bakanı Dr. Mehdi EKER tarafından Bakanlar Kurulunda toplantısında sunulan "AB Uyum Sürecinde Hayvancılığımızın Sorunları" adındaki raporda şap, brusella, çiçek, kuduz, koyun-keçi vebası, tüberküloz, şarbon hastalıklarının ülkemizde kontrol altına alınmadığı, bu hastalıkların canlı hayvan ve hayvansal ürün ihracatını olumsuz etkilediği, Hastalıkların neden olduğu yıllık ekonomik kayıpların, süt ve et üretimimizin yüzde 25'in eş değeri olduğu bununda yaklaşık 2,7 milyar YTL'yi ifade ettiği, kaynak yetersizliği nedeniyle tazminatlı hastalıklarla etkili mücadele yapılamadığı, sadece tüberküloz ve brusellada tazminat ödemeleri için 1.7 milyar YTL kaynak gerekmesine karşın, bütçede hayvan hastalıkları ile mücadele amacıyla toplam 20 milyon YTL ödenek ayrıldığı belirtilen Türkiye'mizde de Çiftlikten, sofraya- Çiftlikten, çatala gıda güvenliği kavramlarından söz ediliyor olmasıdır.

Bu şartlar altında Devlet Planlama Teşkilatınca 01 Temmuz 2006 günlü Resmi Gazetede yayımlanan 9. Kalkınma Planında Hayvancılık sektörünün toplam tarım üretimi içinde 2006 yılında yüzde 28 seviyesinde olan payının, 2013 yılı itibarı ile % 37 seviyesine çıkarılması, 2006 yılı verilerine göre toplam sığır varlığının % 67'sini oluşturan, kültür ırkı ve melez sığır varlığının 2013 yılı itibarı ile %77 düzeyine çıkarılacağı stratejik vizyon olarak veriliyor.

Benim ülkemizin değerli yetkilileri, ben Tarım Bakanımızın açıklamaları ile D.P.T.'nin stratejik planı arasında tezatlar görüyorum. Hayvancılığımız ile gıda güvenliğinin ilişkisi hakkında ise son derece vahim bir anlayışın hakim olduğunu düşünüyorum.

Durum bu da çözüm ne? bir çözüm önerisi SETBİR Başkanı Sayın Erdal BAHÇIVAN'dan "Damızlık ithal edelim". Acaba ithalat tüm sorunlarımızın ilacı mı? Denemelerle sabit ki yurtdışında, yabancı bize damızlık özelliği iyi olan hayvanı vermiyor. Diyelim ki aldık, sepetimizin altı yok, koyduğumuz yumurta yere düşüp kırılıyor, hayvanlar çok kısa bir süre sonra

hastalanıp damızlık vasfını kaybediyor, ithal damızlıklar da bir süre sonra, daha önce de olduğu gibi mezbahalara gidiyor ve havanda su dövüyoruz...

Bizim önerimiz, öncelikle son yıllarda bütün platformlarda dile getirilen, Tarım Bakanlığının reorganizasyonu ile Hayvan Sağlığına ilişkin birimlerin etkin ve de yetkili kılınmasını takiben sürü sağlığı ve koruyucu hekimlik hizmetlerinin işlevsel hale getirilmesi, hayvan hastalıkları ile mücadele programlarının uygulanması ile koruyucu tedbirlerin bütün ciddiyeti ile hayata geçirilmesi, halkımıza sosyal duyarlılığın oluşması amacı ile gerekli eğitimin verilmesidir. Hayvan hastalıkları ile mücadele konusunda kararlılığı göstermek için ise Hayvan Sağlık Zabıtası Kanunu'nda yapılacak değişikliklerle hayvan sağlığının Amerika Birleşik Devletlerinde olduğu gibi ulusal güvenliği ilgilendiren bir konu olarak algılanması sağlanmalıdır. Bu aşamaları geçtikten sonra gıda sağlığı ve gıda güvenliği konuları tartışılmalıdır.

Hayvan varlığı ve hayvan sağlığı konuları gelişmiş ülkelerde siyasi partilerin seçim programlarında yer alan önemli bir politika unsuru olmasına karşın, ülkemiz siyaseti içinde hak ettiği yeri alamayan son zamanlarda ne yazık ki Kuş gribi, Kırım-Kongo Kanamalı Ateşi, Deli Dana gibi hastalıklar dolayısı ile toplumsal ilgi odağı haline gelen ve gelecekte ciddiye alınmasını umduğumuz, sosyal hayatımızı yakından ilgilendiren meselelerdir. Sağlıklı beslenme, sağlıklı ve üretken toplum, hayvancılığa gereken desteğin resmi ve sivil otoriteler tarafından verilmesi sayesinde gerçekleşecektir.

Son söz, “Sorunlar ağızdan çıkanlardan (sözcüklerden), hastalıklar ağızla alınanlardan (gıdalardan) köken alır” Konfiçyus.

***Bu yazı H.Performans gazetesinin Mart 2007 sayısında “AB Vet.Hekim Platformu” köşesinde yayımlanmıştır.**